

दुःख पचवता येणे हि सुखाची पहिली पायरी

धां डो का

विक्रम त्र्यंबक भागवत

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

‘प्रेमानंद हिल्लेकर...’

मी अक्षरे टाइप केली आणि मी स्तब्ध झाले !

पुढे काय ? अँम् आय् नाऊ कमिटेड् ? कमिटेड् टू व्हाट् ? कमिटेड् टू द स्टोरी...
दीर्घ उसासा

नजर भिरभिरते. अचानक पोटात कालवाकालव. पण ती भुकेपोटी. गेल्या काही
दिवसांत जेवलेले नाही नीट...

पायावरून एक झुरळ घरंगळत जातं. त्याला झटकायचीसुद्धा इच्छा नाही.
झुरळाचीसुद्धा संगत असतेच. एकटेपणाची जाणीव जरा कमी होते.

भूक...

उपाशी राहायची सवय का होत नाही ?

मायकल फासबेंडर सहाशे कॅलरीजवर जगू शकत होता... एका भूमिकेसाठी...
म्हणजे एक उद्दिष्ट हे.

‘यू हॅव पुल्ड् डाऊन... डोळ्यांभोवती काळं...’ एडिटर पसरिचा म्हणे.

त्याला दुधाच्या ग्लासवर दिवस काढायला आवडतो. तो दुधावर जमा झालेली
साय एका बोटाने तोलतो आणि हलकेच जिभेवर ठेवतो.

पसरिचा... थिक् स्किन् बास्टर्ड ऑफ अँन एडिटर...

मनात शब्दच्छल... पसरिचा बास्टर्ड आहे म्हणून एडिटर झाला की, एडिटर आहे
म्हणून बास्टर्ड झाला ?

‘फक् यू पसरिचा,’ मी थुंकते.

पसरिचाचे गलेलड्ड, थुलथुलीत पोट गदागदा हलते.

‘यू नो किड्. वुमेन डोण्ट टर्न मी ऑन... मला बायकांमध्ये इंटरेस्ट नाहीये.’

त्याच्या बकाल खुर्चीच्या पाठी अँटिक वाटावं असं घड्याळ... त्यात नऊचे ठोके.
पसरिचा समलिंगी संभोगी आहे, होमो ! तो होमो आहे म्हणून इतक्या रात्रीसुद्धा
आपण बिनधास्त त्याच्या खोलीत.

तो टेबलावर हात आपटतो. एखादी गोष्ट शोधायची त्याची अंगवळणी पडलेली

सवय. चौथ्या प्रयत्नात सिगरेटचं पाकीट त्याच्या हाताला लागतं. तो सिगरेट काढतो आणि नुसताच वास घेतो. डॉक्टरांनी त्याला सिगरेट प्यायची बंदी केली आहे.

‘लूक आशू... राइट वन फायरी स्टोरी... प्रेमानंद हिल्लेकर... सनसनाटी स्टोरीच्या सर्व एलिमेंट्स आहेत भडव्यात... मदरफकर इज् फायर्ड,’ तो सिगरेट नाकात कोंबतो. वेडझवा आहे पसरिचा.

‘सस्पेण्डेड...’ मी पसरिचाला करेक्ट करते.

‘व्हॉटएव्हर... साला सस्पेण्ड केला काय आणि फायर केला काय, सन ऑफ दि बिच् लॉस्ट हिज बेल्ट... अॅण्ड रिव्हॉल्व्हर... बास्टर्ड... दाखत बुडालाय... चिखलत रुतलाय...’ तो नाकपुडीतून सिगरेट काढतो. शेंबडात बुडालेली... आणि दुधाचा घोट घेतो.

‘आणि मी त्या चिखलत उडी टाकू?’ मला थोडासा वास येतो.

‘येप्... अशी उडी टाक की, चिखल सगळीकडे उडाला पाहिजे,’ पसरिचा मॅडसारखा हसतो. तो सगळ्या गोष्टींचा धंदा म्हणून विचार करू शकतो. नथिंग मोअर... नथिंग लेस... जगात घडणारी प्रत्येक गोष्ट वर्तमानपत्राचा खप वाढायला उपयोगी पडू शकते की नाही, ह्यावरच तोलली जाते.

‘यू... मदरफकर!’ मी संतापते.

‘आय टोल्ड यू किड... वुमेन डोण्ट टर्न मी ऑन्.’

मदरच्योदवर आपल्या संतापाचा परिणामच होत नाही. भोकाचोद आहे ना!

‘साला, अशी एक्सप्लोझिव्ह लॅंग्वेज वापर... यू नो किड... व्हेन यू स्टार्ट फायरिंग युवर वर्ड्स... आय गेट ह्यूज इरेक्शन... साला इंडस्ट्रीमध्ये तुझा हात धरणारा कोण नाही...’ पसरिचा खूप सिरियसली बोलला.

‘गेल्या महिन्यात तू माझं एकही आर्टिकल छापलेलं नाहीस... लहान मुलांचं हागू पुसायला सुद्धा माझी आर्टिकल्स वापरणार नाहीत, असं तू बोलला आहेस,’ माझे डोळे आग ओकतात.

‘राग आला? अँग्री?’ पसरिचा खुर्चीतून स्वतःला वर खेचतो. तिच्याजवळ येतो. त्याचे हात तिच्या खांद्यावर.

राडायचं नाही. मी स्वतःला बजावते. पसरिचा असा वागायला लागला की, मला खूप रडावंसं वाटतं. मोकळं व्हावंसं वाटतं.

‘यूज युवर अँगर इन युवर आर्टिकल. भांचोद... इंपॉर्टंट राग काय गाढवाच्या गांडीत सारू?’ मी फिसकारते. वेडझवा आहे पसरिचा. असे काही बोलतो की, रागवताही येत नाही.

‘लेट मी थिंक’ मी त्याचा हात खांद्यावरून दूर करतो.

‘लेट मी थिंक?’ तो माझ्या आवाजाची नक्कल करतो, ‘साला, आत्ता तर रडत होती... पैसे नाहीत... तीन महिन्यांत काही कमावलं नाही... सब सालं अॅकिंटिंग...’ तो स्वतःला पुन्हा खुर्चीत कोंबतो.

‘पसरिचा... माझं नाव... आशू... आशू काळसेकर आहे. मराठी... मोडेन पण वाकणार नाही...’ आता तिला अभिनयसुद्धा जमतो.

‘भूक... संपूर्ण आठवडा... अर्धपोटी आहे मी,’ मी त्याच्या समोरच्या खुर्चीच्या हातावर टेकते.

‘ओके... वीस हजार...’ पसरिचा पुढे झुकतो. त्याला गरज आहे.

‘मिरा रोड ते चर्चगेट... विदाऊट तिकीट... नरिमन पॉइंटपर्यंत पायी... बँकेत पैसे शून्य...’

‘किड् पंचवीस हजार... ऑल राइट्स माझे... लॉक् स्टॉक् बॅरल,’ तो निर्वाणीला येतो.

‘उद्या सांगते...’ मी उठते.

‘फक् यू...’ पसरिचाचा आवाज सगळ्या ऑफिसमध्ये घुमत जातो.

‘मगरूर... माजोरडी साली... फक् यू...’ तो दणादणा टेबलावर हात आपटतो. ग्लासमधले दूध त्याच्या राखाडी पॅटवर पडते. ती नको तिथे ओली होते.

‘हाऊ डू आय् एक्सप्लेन धिस?’ तो पॅटच्या झिप्कडे पाहात मला विचारतो.

‘फक् यू...’ मी हसत त्याच्या खोलीच्या बाहेर पडते.

स्टाफ माझ्याकडे पाहून हसतो. सगळ्यांना आमचं नातं ठाऊक आहे.

‘त्याला एक कोरडी पॅट आणून दे... मुतलाय तो पॅटीत.’ मी पसरिचाच्या सेक्रेटरीला, सबिनाला सांगते आणि बाहेर पडते... खदाखदा हसत...

उपाशीपोटीसुद्धा खूप खूश आहे मी.

मी पुन्हा रस्त्यावर... नवे प्रश्न डोक्यात... नवी कोडी...

‘पसरिचाकडे आपण अॅडव्हान्स मागायला हवा होता का?’

‘पण ते आपल्याला जमलं असतं का?’

च्या आयला... हा स्वाभिमान सगळीकडे आडवा येतो. हात पसरणं जमलं नाही. ना बापापुढे... ना आईपुढे... ना मित्रांपुढे... ना सावकारापुढे...

चर्चगेट स्टेशनच्या आजूबाजूला वेश्या पसरल्या आहेत. त्यांच्यापेक्षा जास्त अस्वस्थ आहेत त्यांचे भडवे. प्रत्येक रात्रीचं टार्गेट त्यांना गाठायलाच हवं. या बाजारात वेश्यांचे सर्व स्तर पाहायला मिळताहेत. इरासच्या बाजूला कॉलेजच्या मुली आणि मुलं... आता वेश्या हा शब्द स्त्रीलिंगी उरलेला नाही. चर्चगेट स्टेशनच्या बाहेर आणि सब वेमध्ये स्वस्तातला माल... आणि समुद्राकडे जाणाऱ्या पंचतारांकित हॉटेलच्या समोर उभ्या राहणाऱ्या गाड्यांमधून उच्चभ्रू रांडा.

पुन्हा एकदा मिरारोडपर्यंत विदाऊट तिकीट...

आपलं निर्बाधलेपण खूप उपयोगी पडतं. म्हणजे विदाऊट तिकीट प्रवास करताना टीसीएल चुकवायचा प्रयत्न करायचा नाही. कन्फ्रंट हिम्. त्याच्यासमोर जायचं... खिशात (जिन्च्या) हात घालायचा... जुनाच ठेवलेला पास काढायचा... फोटो आयडी काढायचा...

‘ठीक है... ठीक है...’ तो सज्जन लोकांमध्ये, इंटरस्टेड नसतो. खोटेपणा... लोकलच्या दांडीला पकडून उगाचच वाऱ्यावर लेंबकळणारा फाटका मुलगा आपल्याकडे पाहून हसतोय.

मलाही हसू येतं. ह्याला संवाद म्हणायचा. शब्दांची गरजच काय?

जीनेकी मजबुरी. आपण जाणूनबुजून तर करत नाही ना? क्राइम रिपोर्टर कॅन मेक ए फॉर्च्युन... अंडरवर्ल्डच्या पैशांवर... पंचतारांकित फ्लॅट्समध्ये काही जण राहताहेत. टीव्ही चॅनेल्सचे कित्येक काश्मिरी अतिरेक्यांच्या पे रोलसवर आहेत. भडवेगिरी केली नाही आपण... रेल्वेला थोडंसं फसवलं तर काही बिघडत नाही.

फोकस् ऑन हिल्लेकर... काय नाव त्याचं?

प्रेमानंद... ऑफिसर ऑफ एटीएस... ॲक्युज्ड ऑफ... इन्डिस्क्रिमिनेट फायरिंग... ॲण्ड किलिंग्ज... अनेक वादळांचा केंद्रबिंदू... मानवी हक्कांसाठी लढणाऱ्या संस्था, राजकीय पक्ष, सगळ्यांच्याच रोषाचा बळी... फक्त एवढंच नाही, तर बाहेरचं जग त्याच्याविरुद्ध उलटलं, तेव्हा त्याचं जगही त्याच्याविरुद्ध उलटलं. त्याची बायको, मुले, नातेवाईक- सगळ्यांनी त्याला दूर लोटलं. त्याच्या यशात सगळे होते... पण त्याच्या डाऊनफॉलमध्ये त्याला भागीदार नव्हते... त्याचा एकच सहकारी उरला होता... दासू...

प्रेमानंद हिल्लेकर... वादळी स्टोरीसाठी आयडियल मटेरिअल...

प्रश्न असा आहे, आपण ही स्टोरी करायची का?

प्रेमानंद हिल्लेकर... एक की चा स्ट्रोक... फाइल सेव्ह होईल... हार्डडिस्कवर!

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

पण ती एक यांत्रिक क्रिया झाली. त्याहीपेक्षा महत्त्वाची आहे आपली कमिटमेण्ट... आपली बांधिलकी सेव्ह होईल... हार्डडिस्कवर... मनाच्या... आणि तिच्याशी आपण शेवटपर्यंत प्रतारणा करणार नाही...

प्रश्न असा आहे की, मला काय हवं आहे? व्हॉट् डू आय वॉण्ट?

पैसे की न्याय? प्रेमानंद हिल्लेकरसाठी...

न्याय? म्हणजे त्याच्यावर अन्याय झाला आहे?

पसरिचा हॅज प्रॉमिस्ड पंचवीस हजार रुपये... पैशाची सॉल्लिड गरज आहे.

सगळ्याचं नाटक करता येतं... पैशाचं नाही...

घरात शिरेपर्यंत डोक्यात प्रश्नांचा भोसडा झाला.

घरात शिरताच.... चार भांडी पाणी... भुकेचा निचरा झाला... गादी उलगडा... त्यावर बेडशीट घाला... फारच सव्यापसव्य.... त्यातून गादीवर धुळीची पुटं जमली आहेत. उशी कळकट्ट मळकट्ट झाली आहे. घराकडे आपलं लक्षच नाहीए. मां करवादली असती. मी कोचावर लवंडते.

काल माचा फोन. तसे ते येतंच असतात.

‘कशासाठी एवढा अभिमान? अभिमानसुद्धा नाही आशू... दुराभिमान... एक फोन टाक आप्णांना... शेवटी वयाचा मानसुद्धा राखायलाच लागतो... तुझाही प्रॉब्लेम सॉल्व्ह होईल... त्यांचाही... नाही, म्हणजे आशू... कधी तरी आयुष्यात सेटल व्हायलाच लागेल ना? अगं, शेवटी आम्हालाही समाजाला तोंड द्यावच लागतं.’

ती बोलत राहिली. जितक्या वेगाने तिचे शब्द एका कानात शिरत होते, तितक्याच वेगाने ते दुसऱ्या कानातून बाहेर पडत होते.

मोबाईलचं एक बरं आहे. मध्येच कनेक्टिव्हिटी गेली असं सांगता येतं.

माणसांच्या सर्व समस्या स्वतःपाशी सुरू होतात आणि स्वतःपाशी संपतात... इतर फक्त निमित्तमात्र असतात.

‘माझी बायको वांझ होती... किंवा मी नपुंसक होतो म्हणून आम्हाला मूल झालं नाही.’ आप्णांनी जाहीरच करून टाकलं होतं.

माझं पालकत्व नाकारलं की, यांचे प्रॉब्लेम्स संपत होते?

की त्यांच्यासाठी तो एक हवा हवासा वाटणारा आभास होता?

अशी नाळ तोडता येते? कॅन यू सो डिस्कनेक्ट?

प्रेमानंद हिल्लेकर आणि आपण... बुई आर रिजेक्टेड... कट् ऑफ... आणि हाच आमच्यातला कॉमन डिनॉमिनेटर...?

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

भेटायला हवं त्याला...
५५८, रोशन मंझील, ऑफ सेकंड क्रॉस लेन, वांद्रे पूर्व...
आता हा पत्ता हॉट करत राहिल.
प्रेमानंद हिल्लेकर...
फाइलचे नाव अजूनही कॉम्प्युटरच्या स्क्रीनवर ब्लिंक होते आहे.
एक स्ट्रोक की चा...
आय नीड समथिंग...
आयदर दारू किंवा ड्रग...
विस्मृतीच्या गर्तेत काहीवेळा स्वतःला झोकून दिलं तर मेंदूला जरा विथ्रांती मिळेल...
येस... द होल लाइफ इज रॉटिंग बिकॉज ऑफ मेमरीज... नकोशा वाटणाऱ्या...
भूतकाळाकडे सरसरत जाणाऱ्या. नागमोडी वाटा... आठवणी...
लक्षात ठेवण्यासारख्या आठवणींचा भूतकाळ होत नाही. त्या आपण वर्तमान
आणि भविष्यातही जगत राहतो.
प्रॉब्लेम स्टार्ट्स वुईथ... नीड टू फर्गेट... नीड टू वाईप आऊट... दि पास्ट !!
५५८, रोशन मंझील, ऑफ सेकंड क्रॉस लेन, वांद्रे, पूर्व...
की स्ट्रोक...
प्रेमानंद हिल्लेकर... फाइल सेव्ह होते... कॉम्प्युटरच्या हार्डडिस्कवर आणि आय
ॲम कमिटेड... आता पाऊल मागे नाही...
प्रेमानंद हिल्लेकर...
आय नो हिज टाईप्स... त्याच्यासारख्या ऑफिसर्सना वाटत असतं की, ते
व्यवस्थेला फाट्यावर मारतात. पण ते शक्य नसतं. शेवटी सिस्टिम, व्यवस्थाच
तुम्हाला मॅनिप्युलेट करते...
कधी डोळा लागला कळलंच नाही. दिवा तसाच ऑन्...

रस्त्यात बकाल गर्दी आहे... भटकी कुत्री... या शहराला जडलेला भयानक रोग
आहे... या शहरात बेवारस मुलं आणि कुत्री यांचा सुळसुळाट झाला आहे. बेवारस
पोरं आणि बेवारस कुत्री यांच्या डोळ्यात कुठलीही पाऊलवाटच दिसत नाही. फक्त
रिकामं कोरडं ठणठणीत माळरान दिसतं...

स्टेशनच्या बाहेर पडून मुख्य रस्ता गाठेपर्यंत असंख्य माळरानं मी पाहते.

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

मशिदीतून बांग ऐकू येते. एक शब्दही कळत नाही... प्रश्न... देवाची प्रार्थना इतक्या कर्कश आवाजात का? का त्याला गाढ झोपेतून जागं करण्याचा हा एकच मार्ग उरला आहे? समहाऊ, चर्चमधली धीरगंभीर प्रार्थना छान वाटते...

महानगरपालिकेची कचरा गाडी... उद्दामपणे कचरा रस्त्याच्या छाताडावर थुंकत माझ्या अंगावरून जाते...

अत्यंत घाणेरडा वास... कुबट... आपसुक रुमाल नाकावर... हासुद्धा वस्तुस्थिती नाकारण्याचा एक केविलवाणा प्रयत्न... नाकावर रुमाल धरला म्हणून दुर्गंधी नष्ट होते का?

माझं किंवा प्रेमानंद हिल्लेकरचं अस्तित्व नाकारण्यासारखंच...

वुई मे स्मेल फाऊल... बट वुई आर दि रिअॅलिटी...

एक बाई काखेत तान्हं मूल घेऊन हात पुढे करते. फाटक्या पोलक्याआडून तिचा भिकारडा स्तन डोकावतो आहे...

ते मूल तिचं नाहीए... तेवढाच तो स्तनही तिचा नाहीए. म्हणजे कधीकाळी तो तिचा असेलही... पण या शहराने तो तिच्याकडून हिरावून घेतला आहे...

दॅट्स दी प्रोब्लेम वुईथ धिस सिटी... या शहरात... तुमचं शरीरही तुमचं राहत नाही. समोरच्या फरसाणाच्या दुकानात एक जण गरम गरम फाफडा तळतो आहे... नुसत्या वासानेच पोटात भुकेचा आगडोंब उसळतो...

बाॅडी इज अ नॅचरल कॉन्सन्ट्रेशन कॅम्प फॉर माइंड...

माल्थसची थिअरी ऑफ नीड्स... फिजिकल नीड्स आर बेसिक नीड्स...

एक हिजडा टाळ्या पिटत अंगावरून जातो...

तो सुद्धा डिओ वापरतो... अमेझिंग... सगळ्यांनाच दुर्गंधीवर मात करायची आहे... मी नाकावर रुमाल धरते. हिजडा डिओ वापरतो...

पण आम्ही रूट कॉजवर कधी काम करणार?

‘भाईसाब, ये रोशन मंझील कहाँ है?’

समोरच्याचा चेहरा मख्ख... ‘मैं भी यहाँ नयाँ हूँ...’

दॅट्स इट... पाऊलवाटा तयार व्हायला जमिनीत पाय रोवावे लागतात...

‘भाईसाब... ऑफ सेकंड क्रॉस लेन...’

हिंदी में पूछो...

ही आणखी एक गोची... संवादाची प्रत्येकाची भाषाच वेगळी झाली आहे. साला, विश्वबंधुत्वाच्या गप्पा मारतात... त्यासाठी वैश्विक भाषा कुठं आहे?

‘ऑफ सेकंड क्रॉस लेन’चं हिंदी भाषांतर काय करणार?

‘भाईसाब, दूसरी लेन कहाँ है?’

‘आप वापस जाईए...’ आता आपला चेहरा मख्ख...

‘आप समझी नहीं, आप उलटी दिशा लेकर जा रही है... ये बोर्ड देखो...’

गल्ली क्रमांक १८... निळ्या पार्श्वभूमीवर पांढरी अक्षरं फिदिफिदी हसत होती.

‘भाईसाब... थँक्यू.’

विचारांच्या तंत्रीत आपण बोर्ड पाहिलाच नाही.

तो हसला.

बार्स्टर्ड... ही अण्डरस्टुड थँक्यू...

उलटा प्रवास सुरू... विचारांच्या तंत्रीत हरवता कामा नये. वाहून जाता कामा नये.

‘तुझं हेच मला कळत नाही... तू अशी वाहून कशी जातेस?’

नमाला आपण कधी कळणारच नाही का?

‘वाहून जायचं नाही, तर जगायचं कशासाठी?’

‘का? मी नाही जगले? आय अॅम मॅरिड... एक मुलगी आहे. दुसरी होऊ घातली आहे... नोकरी आहे... नवरा चांगला ऑफिसर आहे. वुई हॅव सेक्स... श्री टाइम्स दि वीक... आय एक्सपिरिअन्स ऑरगॅझम... सुख, सुख म्हणजे आणखी काय असतं?’

नमा इज इम्पॉसिबल... नोऽऽऽ शी इज पॉसिबल... आप्पांना आणि मला तिचा अभिमान वाटतो... त्यांची मानलेली मुलगी... समाजाच्या सर्व प्रस्थापित निकषांवर सुखी...

मी नाही, पण माझी बालपणापासूनची मैत्रीण त्यांना आनंद देते, हे काय कमी आहे?

एक भोंगा... बसचा... बेस्टची बस... सतत वाजत राहतो...

कितीही तांत्रिक प्रगती झाली, तरी हे बसचे भोंगे कधी बदलणार नाहीत...

‘मॅडम, तो बेस्टचा ड्रायव्हर आहे... बघेल बघेल आणि अंगावर गाडी घालून निघून जाईल... मुंबईचे रस्ते यांच्या बापाचे आहेत...’

रिक्षावाला समजावतो... पाय दुखताहेत याची जाणीव रिक्षा पाहून होते... आणि

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

लगेचच आठवतं, पर्स रिकामी आहे...

पसरिचाकडे मागितले असते तर त्याने शंभर रुपये नक्की आपल्या हातावर टेकवले असते... काहीही अपेक्षा न ठेवता... बायकांचा त्याला काही उपयोगच नाही...

नमाने हे जग कधी पाहिलेलंच नाही... तिचं जग सुरक्षित आहे... नवरा... मुलगी... सासू... सासरे... देव... तिची फॉलबॅक सिस्टिम तगडी आहे...

ती वैतागली की ह्यातल्या कुणाला तरी दोष देते...

आपण फक्त स्वतःलाच दोष देऊ शकतो...

आपण निदान देव तरी मानायला हवा होता. यू नीड टू बिलिव्ह... टू ब्लेम... हा! हा! हा!... धिस इज इट... लेन नंबर २... ऑफ क्रॉस लेन...

‘सर... रोशन मंझील.’

‘मग... समोर काय आहे?’

‘सर... रोशन मंझील...?’

एक बोट तुटक्या फुटक्या आकाराकडे... म्हणजे? हे असं पडकं... दुमजली... धिस्... डिलॅपिडेटेड... बिल्डिंग?

‘यू कॉल धिस शेप दि बिल्डिंग?’

तो थुंकतो आणि जातो...

रोशन मंझील म्हणजे आपल्याला स्कायस्क्रॅपर वाटली नव्हती आणि तरीही जुनीपुराणी का होईना, इमारत वाटली होती...

कालाय तस्मै नमः।

ढिसाळलेल्या पायऱ्यांना न दुखावता वर चढायचं म्हणजे एक आव्हानच...

काही विचित्र नजरा, काही प्रश्नचिन्ह अंगावरून पुढे सरकतात...

मग एक बकाल पाटी... प्रेमानंद हिल्लेकर... अर्धवट तुटलेली... म्हणजे प्रयत्न करूनही न निघालेली... किंवा कंटाळा आला म्हणून मध्येच इंटरेस्ट गेल्यासारखी... अर्धवट... लटकलेली...

दरवाजा बंद... शेजारची खिडकीसुद्धा बंद...

पण दरवाजाला कुलूप नाहीए. म्हणजे कदाचित फेरी फुकट जाणार नाही.

शेजारच्या किलकिल्या दरवाजातून एक नजर न्याहाळते.

पण काहीही विचारायच्या आत दरवाजा बंद.

आपलं मन एक्सप्रेस करायला बऱ्याचदा भाषा लागत नाही. ॲक्शन खूप बोलकी

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

असते. एक शेंबडं पोर 'येडा मामा... येडा मामा' असं ओरडत अंगावरून पळून जातं. कोपऱ्यावर दिसेनासं होतं. पण त्याच्या खिदळण्याचा आवाज कानावर येतो. लहान मुलाचा निरागस आनंद...

नाल ठोकलेल्या दरवाज्यावरची कडी मी हलकेच वाजवते. वेळ घालवण्यासाठी इतस्ततः पाहते, एक बाप्या गॅलरीत उभा... त्याचा हात अर्ध्या चट्टेरीपट्टेरी चड्ड्या आत. चड्डात त्याचा पुरुषार्थ ताठ... सकाळचा उन्माद... इतस्ततः दिसणाऱ्या आणि न दिसणाऱ्या बायका भोगण्यात त्याची नजर मग्न !

प्रेमानंद हिल्लेकर... नो रिसॉन्स...

पुन्हा एकदा दरवाजा खडखडावायचा... आता जरा जोरात... आता दरवाजावरची नजर हटवायची नाही. न जाणो, तो दरवाजा उघडून पुन्हा पटकन बंद करायचा. पाठीला अर्ध्या चड्डातल्या पुरुषाची नजर बोचकारते आहे... एव्हाना त्याने आपल्या अंगावरचे सर्व कपडे उतरवले असतील... आपण त्याच्या हस्तमैथुनाचे टार्गेट... आपल्या अस्तित्वाचा कुणाला तरी फायदा... निनावी अस्तित्व ! मादीचे ! खरं तर हेच सत्य नव्हे का ? अँडम आणि इव्ह... दोन लिंगांनी संपूर्ण जगाला घडवले. अगदी वैयक्तिक पातळीवर विचार केला तरीसुद्धा हेच खरे ठरते... एक स्त्री... एक पुरुष... एका क्षणी संभोगतात... बीजारोपण होते... एक अर्भक जन्माला येते... मग त्याला नाव... त्याचा भूतकाळ, वर्तमान आणि भविष्यकाळ... त्यातून अपेक्षा, अपेक्षाभंग, वेदना, संवेदना, भावना, गुंतवणूक... गुंतवणुकीवर व्याज... चक्रवाढ दराने आणखी अपेक्षा... फक् इट ऑल... आप्या आणि ममा... समजा, मी जन्माला आल्या आल्या... कुठेतरी मला सोडून दिली असती तर मी काय वेगळी वाढले असते ? मग जीन्सना काय अर्थ आहे ? डीएनएचा मतलब काय ? कधी कळणार आहे त्यांना की, मी जे काही आहे, ते त्यांचंच कर्तृत्व आहे...

प्रेमानंद हिल्लेकर... नो रिसॉन्स...

दरवाजा जोरात बडवला...

अँम आय फ्रँटिक ? घाबरले की काय ? सावज हातातून निसटतंय की काय ? कुणी पळवून नेलं की काय ह्या हिल्लेकरला... की आत्महत्या केली त्याने ?

पंचवीस हजार रुपयांचा सवाल होता...

पायातल्या रबरी स्लिपर्सचा पचक्... पचक्... पचक्... पचक्... आवाज ऐकू येतो. म्हणजे तो घरातच आहे...

आवाज अगदी दरवाजाजवळ...

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

एखाद्या धक्क्याने कडी उघडावी, तशी कडी खाली पडते. दरवाजा किलकिला उघडतो... आणि तो पटकन बंद होणार तोच आपला पाय त्या फटीत...

‘भेटायचंय तुम्हाला.’

आता दरवाजा सताड उघडतो... प्रेमानंद हिल्लेकर... फार उंच नाही... बांधा मध्यम... दाढीचे खुंट गालांवर... माळरानावर खुरटं गवत उगवावेत तसे... केस... विसकळीत... डोळे न झोपलेले आणि तरीसुद्धा चकाकणारे... चमकणारे... जणू काही लेन्स बसवलेले... थोडीशी वेडाची झाक असलेले... मनस्वी डोळे... अतिरेकी... तडजोड न करणारे... एकाकी... विराण... पण थोडेसे कंटाळलेले... ओठांमध्ये सिगरेट लटकतेय... तपकिरी झब्ब्याला छोटी छोटी भोकं. सिगरेटच्या निखान्यांनी पडलेली. लेंगा पांढरा... पण स्वच्छ... इस्त्रीचा... ओशट झब्बा आणि इस्त्रीचा लेंगा यांचं कॉम्बिनेशन... आणि विसंवादी अस्तित्व... प्रतीकात्मक जणू...

‘काय हवंय तुम्हाला?’

एक घोगरा प्रश्न... पण उत्तर देणारे शब्द उभ्या हातापुढे थबकतात...

‘तुमचंय काय, कुणाचंही या घरात स्वागत होत नाही... मी कामात आहे.’

बोटं स्टुलावरचा अर्धा भरलेला दारूचा ग्लास दाखवतात. शेजारी दारूची अर्धी भरलेली बाटली. फरशीवर पाण्याचा तांब्या...

‘म्हणजे समजा, आत्ता इथे कुणी तुमच्यावर बलात्कार करायचा प्रयत्न केला... किंवा... भूकंप झाला आणि ही झाटभर इमारत भुईसपाट झाली... किंवा अतिरेकी या इमारतीत घुसले आणि त्यांनी आपल्या ऑटोमेटिक रायफलमधून अंदाधुंद गोळीबर सुरू केला आणि किड्यामुंग्यांसारखी माणसं टिपायला सुरुवात केली, तरीही मी दखल घेणार नाही... आम एम नॉट टू बी डिस्टर्ब्ड.’

या वाक्यावरच माझ्या पावलावर लथ बसते. पाऊल फटीबाहेर फेकलं जातं आणि दरवाजा धाडकन बंद होतो... खळखळ... कडी लागते.

हे फारच वाईट होतं. कुणीतरी आपल्या मुस्कटात मारल्यासारखं. एका क्षणी वाटतंय, सोडून द्यावा याचा नाद. काय समजतो स्वतःला? चिखलत रुतलाय. मे बी... माझ्याशी बोलला तर कदाचित या चिखलातून बाहेर पडायला त्याला मदतच होईल किंवा मी त्या चिखलत फसेन. त्याला साथसंगत... कम्पॅनिअन... आयदर वे... ही गेन्स... पण त्याला या चिखलातून पाय बाहेर काढायची इच्छा आहे का?

हा तर सगळ्या जगावर उपकार केल्यासारखा वागतोय...

पण आपण खालीहाथ परत गेलो तर करायचं काय?

‘सृजन’ला भेट म्हणजे... ज्ञान आणि मनोरंजन ह्याची हमीच....

भेट द्या... www.esrujan.com

आणखी एक दिवस उपाशी?

मग चिडचिड... तडफड... स्वतःवरच... ते सुद्धा उपाशीपोटी...

फारच वाईट...

पुन्हा एकदा दरवाजावर थाप...

‘कशाला त्याच्या नादाला लगताय? येडझवा आहे तो... सणकली, तर काही पण उचलून फेकतो.’ एक अनाहूत, अधांतरी इशारा...

‘तुम्ही दरवाजा उघडला नाहीत, तर मी लाथ घालेन दरवाजावर. नाहीतर... नाहीतर... या दरवाजाबाहेर आरडाओरडा करेन... मी तीन मोजेन...’

‘एक... दोन... तीन...’

आपल्या पायाचा स्विंग... त्याच्या दरवाजावर लाथ बसणार... तोच तो दरवाजा उघडतो. तोल जातो... आपण त्याच्या खोलीत भुईसपाट...

‘मला डिस्टर्ब करायचं नाही... मी सांगितलं होतं.’

घोगरा आवाज घोघावत जातो...

खोली कुबट वासांनी घमघमलेली. मोकळ्या हवेची त्या खोलीला सवयच नसावी... सगळीकडे अस्ताव्यस्त पसारा. सिगारेटची थोटकं... बेवारस... चिरलेला कांदा... भुईसपाट नजरेसमोरच लडबडतो खोलीच्या एका कोपऱ्यात कळकट मळकट अंडरवेअर... वर्तमानपत्रांच्या कागदांचे बोळे... चिकनची ग्रेव्ही... स्टुलाच्या पायावरून घरंगळत खाली येऊन नदीच्या सुकलेल्या प्रवाहासारखी... आणि या सगळ्यांवर मात करून नाकात शिरणारा उग्र वास... स्टुलावर एका बशीत लसणीची फोडणी दिलेले कुरमुरे.

पोटात भुकेचा आगडोंब... आवर न घालता येणारा... अनकंट्रोलेबल. एखाद्या हावरटाप्रमाणे बशी आपल्या हातात आणि अधाशी, उपाशी मुलाप्रमाणे कुरमुऱ्याचे बकाणे आपल्या तोंडात... ते खमंग कुरमुरे सोडून या जगात कशाचंही अस्तित्व नव्हतं... आपलं अवघं शरीर त्या कुरमुऱ्यांवर केंद्रित झालं होतं. हाताच्या मुठीतून आणि ओठांच्या कोपऱ्यातून काही कुरमुरे जमिनीवर ओघळतात. वेचून वेचून कुरमुरे पुन्हा तोंडात... अमूल्य असे कुरमुरे.. ध्यानीमनी नसताना एक मूठ उघडते आणि आणखी कुरमुरे बशीत येऊन पडतात. आता घाईगर्दी न करता जमिनीवर बसकण... आश्वासक... स्थिरावलेली... कुरमुरे खाताना एका शाश्वत सत्याची चव घेत.... भूक... नथिंग लेस... नथिंग मोअर...

भूक...